

Szerkesztői iroda:
Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . .	16 forint.	Negyedévre . . .	4 forint.
Félévre . . .	8 forint.	Egy óra . . .	1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára **4** krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek.
Reklám sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után **30 kr.**
Hivatalos közlemények sora 5 forint.
Nyilttéri cikkek garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

A delegatiók.

Azt a kérdést, hogy a független-ségi párt részt vegyen-e a delegationá-lis tanácskozásokban, soha sem tekint-tetem elvi jelentőséggel bíró kérdésnek. És ha akkor, mikor Ugron Gábor egy később külön párt alakulására vez-zető aktió megindításával ezt a kérdést felvetette, mégis szembe helyezkedtem Ugron felfogásával és csekély erőmtől felhetőleg, a kolozsvári függetlenségi párt tagjai közül ugyszólván egyedül, külön-véleményt fejeztem ki: ez nem a kér-dés alapján való egyetértés hiányáért, hanem azért történt, mert a kérdés felvetését időszerűtlennek, félreértések táplálására alkalmasnak és következmé-nyeiben a függetlenségi párt fokozni czélzott aktióképesége bénítására való-nak tekintettem. A párt országos nevű kitünőségei között tudtommal többen voltak, a kik szintén ennek a meggyő-ződésnek hódoltak. Pázmándy Dénesről pl. határozottan tudom, hogy épp egy vélekedett e kérdésben, mint én.

Azt hiszem azonban, hogy ma egészen másként áll a kérdés, mint állott a külön 48-as párt alakulására vezetett aktió idején, 1890-ben. Ma ugyanis változott a függetlenségi párt állománya és változott a feladat is, mely vállainkra nehezedik, mivelhogy a nemzeti párt megszűnt ellenzék lenni s következöleg reánk hárul az ellenör-zés munkájának az a része is, a mely eddig az Apponyi gr. és társai vállain nyugodott.

A függetlenségi pártban végbe ment személyi változásnak azért kell e kér-dés eldöntésénél jelentőséget tulajdoni-tanunk, mert a mennyire nem lehetett korábban szemet hunynunk az előtt a tény előtt, hogy a párt régi tagjai köz-zül igen sokan, köztük nagynevű volt elnökünk: a felejthetetlen emlékü Irányi Dániel, bizonyos orthodox, bár tiszte-leترمélő okokból eredő tartózkodást tanusítottak minden a pártéletét érintő u. n. reformtörekvés iránt, ép annyira nem lehet kitérniünk a ma változott vi-szonyok ama követkelei elől, a me-lyek a modern politikai élet sodrában való szilárd megállásra utalnak és ab-ból a czélból a közélet modern eszmé-k hatása alatt fejlődött elemeinek a megnyerését hova-tovább elengedhetle-nebb feladatunkká teszik.

A nemzeti párt ellenzéki állaspont-jának feladása pedig szintén nem ma-radhat reánk nézve következmények nélkül. Avagy tagadhatni-e, hogy a nem-

zeti életnek nem lehet egyetlen olyan nyilvánulása, melyben a kritika és el-lenörzés őrszemeinek helyett szorita-nunk nem kellene!? És kétségbe le-het-e vonni, hogy különösen ott, a hol a nemzet létérdekét érintő kérdések várnak eldöntésre, annak a kritikának és ellenörzésnek nem szabad hatályta-lannak lennie?

Az, hogy a függetlenségi párt per-horreskálja a delegatiók intézményét, egyáltalán nem alkalmas arra, hogy ezek elől a kérdések elől kitérjünk.

Hisz a delegatio nem egyetlen az általunk perhorreskalt, eltörleendőnek hir-detett intézmények között. Ott van a közigazgatási bizottság institutiója. A függetlenségi párt küzdött annak léte-sítése ellen, de azért soha nem hallot-tuk még azt a nézetet a párt részéről, hogy a párt tagjai elvtelenséget követ-nének el, ha lévékenységet fejtenek ki a közigazgatási bizottságokban és ott érvényesítik azt az önkormányzati el-vet, a melyet, mint a pártprogrammból folyót vallanak. És ott van a viriliz-mus intézménye. Velem együtt a füg-getlenségi párt jelentékeny, mondhát-nám tulnyomó része elítéli a platokra-tianak ez intézményben kiépített védel-mét, de azért nemcsak nem sujtjuk anethemával azt, a ki függetlenségi lé-tére igénybe veszi a virilizmus kedvez-ményét, de igen helyesen, igyekeznük azon, hogy a párt tagjai ez uton is he-lyet foglaljanak a törvényhatóságokban.

Általában, ha oly irányban hegyez-nők ki a delegatióban való posító fogla-lás taktikai kérdését, a mint ezt egye-sek a függetlenségi párt elvi szűzessé-gének a megóvására való hivatkozással teszik, nem volna nehéz arra a con-sequentiára jutnunk, hogy mert a kép-viselőház az ő megrövidített hatásköré-hez a nemzeti szuverénitás teljességét nem képviseli, ne vegyen, részt a füg-getlenségi párt a törvényhozás munká-jában sem.

Am ki hallott valeha ilyen fejte-getést a függetlenségi part bármelyik tagja részéről?

Kossuth Lajos maga ugy nyilatko-zott, hogy ha a párt ily irányban nem érvényesítette a negatio állaspontját, nincs miért részt nem venni a delega-tiókban, csak arra kell ügyelnie, hogy a választók közérzületével ellenkező lé-péssel ne kockáztassa a várható sikert.

Érthetetlen tehát, hogy egyesek az elvi engesztelhetlenség nevében sorjájk villámaikat a delegatióba való bevonu-

lás hiveire, mikor ez a kérdés egyálta-lán nem elvi, hanem olyan taktikai kér-dés, melynek megoldására a concrét viszonyok adják nem absztrakt elméletek, hanem a kulcsot kezeikbe.

V. A.

Politikai hírek.

Vége az ex-lexnek. A hivatalos „Budapesti Közlöny” a következő hirdetést közli: F. év márcz. hó 19-én kiadott az „Országos Törvénytar” 1-ső száma a követ-kező tartalommal: I. t.-czikk: Az 1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról. II. t.-czikk: Az 1889. évi VI. t.-czikk 14., valamint az 1890. évi V. t.-czikk 3. szakasza rendel-kezősének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség szá-mára megállapított utjoneczjutalék mennyiségé-nek 1899. év végéig való fentartása tárgyá-ban. — III. t.-czikk: Az 1899. évben kiállít-andó utjoneczok megajánlásáról.

A hivatalos „Budapesti Közlöny”-nek ugyancsak a lap élén közli a három új tör-vényt egész terjedelmükben s így az „Orsá-gos Törvénytar” vasárnapi számát követő napon, márczius 20-tól kezdve az ex-lex ál-lapot véget ért, hogy helyet adjon a törvényes állapotnak. Most aztán tessék pontosan fizet-ni az adókat, mert különben jön — az álla-mi végrehajtó.

A nemes-ócsai mandátum. A nemes-ócsai választás volt az utolsó azon választá-sok közül, a melyet a Bánffy-rendszer gonosz szelleme lengett át. Maga az ellenéki főkor-tes atpártolt a kormánypárthoz, természet-e-sen nem ingyen, s a záróra kitűzése után hoztak még két bus magyart szavazni. Így jutott Zámory egy szavazat többséggel mandá-tumhoz. E mandátum ellen holnap nyújtja be a peticiót Günter Antal ügyvéd, meggyöngit-hetetlen érvekkel bizonyítva Zámory mandá-tumának törvénytelen születését. Hír szerint különben Zámory is le szándékozik mondani e mandátumról.

Csak egy szó.

Kolozsvár, márcz. 22.

„Bánffy Dezső bárónak csak egy sza-vába kerülne és Szilágyi-Somlyón azt válasz-tanak meg, a kit ő ajánl jelöltnek.”

Igy olvassuk e szent ígéket a „Pesti Hirlap” hétfőn megjelent, s a szilágy-somlyói választó-gyűlésről szóló cikkelyében.

A mikor ezt a kijelentést olyan büszke határozottsággal megírva láttam, egy pilla-natig mélyen megrendültem e kijelentés ha-tása alatt.

Nem tudtam hirtelenében eldönteni a kérdést: én ismertem-e félre a sz.-somlyói választókerület polgárainak politikai érzelmeit, én láttam-e rosszul a viszonyokat, az én íté-

letemet vesztegették-e meg mesterségesen a ta-paszlati tények, avagy annak van-e igaza, a ki a „P. H.” e cikkelyében olyan csalhatat-lannak látszó határozottsággal veti oda a tételt, hogy Bánffy Dezsőnek csak egy sza-vába kerülne és a szilágy-somlyói kerület nem Ugron Gábort, hanem azt a férfiut válasz-taná meg képviselőjének, a kit Bánffy Dezső báró ajánl.

Mikor aztán kissé jobban utána gondol-tam a dolognak, akkor már én jutottam arra a *meggyőződésre*, hogy Bánffy Dezsőnek az az egy szava, ebben a kerületben ma már elhangzana minden hatás nélkül.

Mert a dolog így áll:

A szilágy-somlyói kerületről mindenki tudja — csak éppen a „P. H.” cikkírója nem — hogy annak választó polgárai törzs-gyökeres ellenzéki érzelmű férfiak.

Mikor aztán Bánffy Dezső rávetette magát a kerületre, akkor tüzzel, vassal, pénz-zel, ígéretekkel, hatalmi visszaélésekkel meg minden kigondolható „szelid nyomással” tény-leg megválasztatta magát. És annak idején nem is csodálkozott senki ezen az ered-ményen.

Bánffy Dezső ur értette a módját, hogy törzs-gyökeres ellenzéki kerületekben a vá-lasztók *akarata ellenére is minő eszközökkel* lehet kormánypárti jelöltet megválasztatni. Azt hiszem az utolsó általános választások ezt a meggyőződést mindenkinek a lelkében megér-lelhették.

Ezt a meggyőződést alkották maguknak a kerület választó polgárai is, mert ezek *tud-ják* legjobban, hogy Bánffy Dezső ur *minő eszközökkel* választatta meg magát abban a kerületben orsz. képviselővé.

Állítom és a kerület összes választó polgárát *tanuk* gyanánt felajánlom annak bi-zonyítására, hogy Bánffy Dezső báró a mi-kor képviselője is volt a kerületnek igazában csak — *kierőszalolta* a mandátumot. Senki sem ajándékozta meg a bizalmával; senki sem hitt az ígéréteiben, senki sem büszkélkedett vele, még akkor sem, a mikor miniszterel-nökké lett, szóval: abban a kerületben sem-mi olyan pozícióra nem foglalt el, olyan te-kintélyt nem szerzett, olyam *absolut hatalom-má* egyáltalában nem képződött, hogy most, a mikor a politikai közéletben *halottá* vált; a mikor minden választója a kerületnek — még az egykori *kortesei* is — ösztönszerűleg el-fordultak tőle, a mikor még a nevét is gyü-lölettel emlegetik, hogy most csak *egy szava* is elegendő volna arra, hogy Ugron Gábor megválasztását lehetetlenné tegye, no már ezt csak olyan ember mondhatja, a ki egyáltalán nem ismeri a viszonyokat, nem ismeri a ke-rület választóinak politikai érzelmeit és nem tud semmit arról, hogy a Bánffy Dezső napja

az ő gyászos bukása idején elsősorban éppen a választó-kerületében áldozott le.

Higgye el mindenki, hogy a sz.-somlyói választókerület polgársága sokkal erősebb függetlenségi érzelemben és sokkal önrze-tesebb, semhogy most, a mikor mindenki az Ugron nevének dicsőítésében, a hozzá való szeretetteljes ragaszkodásban olvad össze, a különben is gyűlöletes Bánffy Dezső báró „egyetlen szavával” el tudná téríteni a vá-lasztókat Ugron Gábortól.

Nem azért nem ajánlott Bánffy Dezső jelöltet a kerületnek, mert nagylelkű akart lenni Ugronnal szemben, hanem azért, mert jól tudja, hogy bárkit is ajánlana éppen ő, a kerület mindenki *mást* megválasztana, csak éppen a nemes báró ajánlottja maradna — *porózón*.

A „P. H.” ugylátszik még mindig nem tudja, hogy Bánffy báró a politikai közélet-ben végkép eljátszta minden játékát. A köz-élet minden vonalon leszámolt vele. Azt sem tudja, hogy a választókerületének akkor sem kellett, a mikor képviselőjük volt, s hogy ez akkor is csak annak volt tulajdonítható, mert az ő *ismert eszközeivel* egyszerűen meg-választatta magát.

Ma, a mikor a politikai halottak sorába lépett be, az ő szava éppen ebben a vá-lasztókerületben — a pusztában kiáltó szava lenne.

Ne feltse tehát a „P. H.” cikkkezője Ugron Gábort a Bánffy Dezső „*egy szavától*”. Ha Bánffy Dezső egész életén át minden szót a kerülethez intéz — még az a sok milliónyi szó sem volna elég arra, hogy a sz.-somlyói kerület önrzeteres választó polgá-rai cserben hagyják az Ugron zászlóját, a mely alá *önként esküdtek fel* s a melytől egy Bánffy Dezső holtig tartó mesterkedésével sem tudná őket eltántorítani.

Ez az igazság j

P.

Megmérgezett közgyűlés.

Nagyvárad, márcz. 21.

Biharvármegye közgyűlési terme kis lija, hogy nagy szerencsétlenségnek színbe-lyévő nem vált a minapiban. A tavaszi év-negyedek közgyűlése második napján sokak-nak feltűnt, hogy — bár fontos, nagyérdéki tárgyak voltak napirenden — csak éppen a tisztviselői kar néhány tagja jelent meg, alig volt a gyűlés határozatképes. Még inkább feltűnt azonban, hogy eltérve a régi szokás-tól, a tárgysorozat visszamaradt pontjait a kis-terem-ben intézték el.

Mindennek pedig igen meglepő s rend-kívüli érdek oka van. Ezt az okot mind-maig leplezgették, de nem maradhatott ter-mészetszerűleg sem titokban.

Történt ugyanis, hogy a megyegyűlés

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Márczius 22.

Az állatok beszéde.

A tudósok azt mondják, hogy az álla-toknak meg van a maguk nyelve. Garner amerikai tudós meg is irta a majomnyelv grammatikáját, egy magyar tudós meg a mó-kusok nyelvét figyelte meg.

Mikor ezeket a vizsgálódásokat olvas-tam, eszembe jutott boldogult Aradi Gerő néhai színházigazgató.

Ott ült ő egyszer Szegeden az ő kedves titkárával az írószobában s ahogy ott írnak mindaketten, egyszer csak megszólal, anélkül, hogy felpillantana:

— Izé.

Gonda László erre felvesz egy árkus papirost és azt mondja:

— Csak hat.

Aradi erre fejet csóvál és így szól:

— Hm.

Gonda vállat von.

Megint írnak tovább. Aradi kis idő mulva megint fölemeli fejét és így szól:

— Izé.

Amire Gonda így felel:

— Jó, jó, hiszen azt adjuk.

— Hm, feleli Aradi.

— Persze, hogy az.

Kis idő multán azt mondja Aradi:

— Hm, hm.

Gonda meg így felel:

— Akkor Murait.

Nem állhattam meg, hogy meg ne kér-dezem, mit beszélgettek?

Gonda elneveti magát és így magyaráz-za meg a rejtelmes beszélgetést:

Mikor az igazgató azt mondja: Izé, ak-kor a nevetem mondja s hogy miért szólit, akkor már én tudom. Az inént az kérdezte, hogy hány páholyt jegyeztek előre a szombati előadásra? Arra feleltem, hogy hatot. Ő nem mondhat erre mást, mint azt, hogy az új nép-színművet kell siettetni. Én vállat vonok rá, a miből ő megérti, hogy ideje előtt nem érik meg az alma. Egy negyedórai szünet. Ezalatt az igazgató azon gondolkodik, hogy a Rippet kellene adni, mert az jó félházat csinál s ez legalább bizonyos jövedelem. Ismét szólit te-hát és én ráfelelem, hogy azt adjuk.

Csakhogy ekkor mind a kettőnknek eszébe jut, hogy a kinstakaró szikla megsérült és hogy a festőnek nem volt ideje kijavítani. Az aradi hümmmentése azt jelenti: Az a bökkenő, hogy a festő miatt nem lehet. Persze, hogy az, felelem. Itt egyszerre eszünkbe jut, hogy a Murai darabját a Huszár-szerelmet az idén még nem adtuk. Aradi kétszeresen hü-mment; ez nála azt jelenti, hogy csináljunk va-lami rendkívüli dolgot, a mi próba nélkül is megtörténhetik. Erre az a válaszom, hogy: jól van, adjuk hát Murait.

Ez a két ember annyira ismerte egy-másnak a gondolkozását, hogy ha csupán két-ten maradtak volna a világon, elfelejtették volna az emberi beszédet. Nem kellett volna nekik. Csak hümmögettek volna egész éle-tükben.

A szerelmesek hogyan olvasnak egy-

más arczáról, egymás szeméből! Az apák és anyák hányszor szólnak csupán a tekintetök-ke a gyermeknek! Hát a siketek, siketnémák! A vácsi siketnémák intézetében, az udvaron mindenfelé társas játékokat játszanak a gyer-mekek.

Nekünk szomorú az ő zajtalan játéku-k, de nekik épen nem szomorú: vidámak és elevenek.

Hát, ha az értelmes emberek így meg tudnak lenni a beszéd használata nélkül, — mennyivel inkább meg tudnak lenni az álla-tok, a csekély értelmű teremtesek. Hiszen az ő lelki életük kevés kereken forog. Az évsé-ivás kérdése foglalkoztatja őket leginkább, az-tán az önvédelem gondolja s időnkint a szá-porítás ösztöne. Az idő kezdetén az ember is lehetett ebben az állapotban és akkor nem beszélt. Csak hangjai voltak, de szava nem. És azt is kitalálhatjuk, mik voltak azok a hangok, ha figyelemmel nézzük az állatokat.

Itt van például a házi állatok között a tyuk. Azt hiszem, hogy ennek van a legtöbb hangja. Az első ezek között a sirás, az a panaszos csipogás, a mit az anya körül hal-latt. Az anya ezekre a csipogásokra koty koty hanggal felel. Ez hívó és megnyugtató hang. Azt mondja vele: Gyertek, erre vagyok. Az öreg tyuk egyre kotyog és kapar. A mint valami enni valót talál, éhes krecessegést hallat.

A ki figyelemmel kíséri a csirke fejlő-dését, láthatja, hogy az első napon nem érti anyira a csirke ezt a krecessegést, mint később, de a hang feltűnő neki, az anyjára néz s látja, hogy az vagdal valamit és a mit szét-

vagdal, az jó. Már a második napon mindig az anyja fejét vizsgálja a kis csirke. Meg-esibegeti az anyja orrát, taruját és szakállát is, hogy hátha az is ennivaló? De már ké-sőbb csak a krecessegekre vigyáz. Szemmel látható, hegyan tanul.

Mikor először hal kukorikolást vagy kot-kodácsolást a kis csirke, megrémülve néz a hangok felé. — Másodszor hallva, már nem ügyel rá.

Van aztán a tyuknak még egy hangja, a melyik veszedelmet jelent. Egy rövid és éles kityyntés ez. A csirkék ezt hallva, fel-pillantanak s látják az anyjukat hosszan ki-nyújtott nyakkal, emelt fővel, az ijedelem fel-tűnő jeleivel állani. Mintha az egész kis csa-lád kővé meredt volna, így állnak egy-két pillanatig, aztán a csirkék az anyok szárnya alá futnak és elbujnak.

Megint más hang az, mikor a tyuk ha-ragszik. Valami különös recsegés tör ki ilyen-kor belőle s a következő pillanatban már vág.

Van egy szelid sárga tyukom, a melyik félelem nélkül eszik a kezemből és engedi magát cizírogatni. Ez is ilyen recsegő hangot hallat néha, mikor a földről fölemelem. Ez tehát az ő haragjának a hangja.

Van aztán egy gyöngéd éneklő hangja is a tyuknak. Akkor hallatja ezt először, mi-kor már annyira kifejlődött, hogy a gazdasz-szony nemsokára tojást várhat tőle.

Ezt a hangot nevezik karicsálásnak. Ez a hang a tyukfélenél csak a jóérzés kife-jezése. Nem a társának szól vele, csak ma-gának énekel.

Ugyanezt a hangot hallatja akkor, mi-

kor bőséges asztalt talál és nincs kiéhezve, de azért jóízűen szedeget.

Vizsont a fájdalom hangja, — mikor megcsipik egymást — a csirkéknél egy sikkan-tás, az öreg tyuknál egy krecentés

Micsoda fájdalmas aztán a tyuk kiabá-lása, mikor kotlik és nem talál tojást. Ez a vattyogás kétségtelenül a panaszkodás hangja.

Ime, ennyiféle hang elég a tyuknak az egész életére. Ez az ő beszéde, örömének, fájdalmának kifejezése. A miket ezen kívül akar mondani, azt megmondja a tekintete, sokféle mozdulata.

De a többi háziállatnak még ennyi ki-fejezése sincsen. A harag és a fájdalom hangja, ez a kettő az állatoknál az általános. A házinyul még ennnyit sem hallatt. Ez em-ber azt hinné, teljesen néma, ha sirni nem hallaná, mikor a kutya vagy az ember kinozza. Ilyenkor úgy sir, mint a gyermek.

Az állatoknak, ha van is gondolatuk, ötletük, az annyira az ő egyszerű életmód-jukból való, hogy nem szükséges szavakban kifejezniök.

Gárdonyi Géza.

első napján, március 15-én a termet szüntűlt megtöltött bizottsági tagok háromnegyed része rosszul lett. És pedig igen különös tünetek közt lett rosszul. A höségben hirtelen eláppadt egyik-másik ur, reszketni kezdett, s panaszkodott a szomszédjának szédülésről, fülzúgásról, hányási ingerről. Észre lehetett venni, hogy már az első napon 11 óra tájban lassankint elszállingóztak a teremből a vármegye urai.

Most kiderült, hogy ki-ki a szállására igyekezett betegen. Igen sokan a vármegyei ordonanceokat bérkocsisért futtatták, hogy közvetlen közelben levő lakásukra vitessék magukat. Maga Beöthy László dr. főispán is hirtelen rosszul lett, s heves főfájással görcsben feküdt, 12 óratól délután 3-ig. Hanyeczky Károly árvaszéki elnök nyílt utcán alélt el, s mondják, hogy össze is roskadt. Hegyesi Márton úgy vánszorogott el kálváriai utcái lakásáig, s ezenközben többször megállt az utcán, neki támasztva hátát egy-egy ház falának, perecekig várt, hogy friss erőkhöz jusson. Otthon aztán ágyának esett. Az újságírók asztalánál két lap tudósítója lett rosszul.

Most utána jártak a különös esetnek, s meglették a bizony rendkívüli okot.

Mikor Feszty Árpád nagyméretű festményét elhelyezték a vármegyeház falán, eltávolították a hatalmas Meidinger-kályhát s a nagy terem temperaturájának biztosítására négy újabbfajta kályhát állítottak be az ablakok közé. Apró, karsu-kályhácskák ezek, úgynevezett önműködő készülékekkel ellátottak s szénfűtésre vannak berendezve. A kályhák-ból gummicsovok vezetik ki a gázt az ablakon át.

Kiderült most, hogy a teljesen újszerű izben használt készülék nem működött tökéletesen, nem felelt meg a hozzája fűzől várákhoz. A kifejeződő gázok ugyanis bennszorultak a kaucok-esőveken s a visszarámlo föjt levegő szétomlott a teremben, gyilkos mérget elárasztva a széksorok között.

Ez okozta a különös tüneteket, melyek a mint most már határozottan megállapították, egyenesen a szén-gáz-mérgezés jellegűek bírtak.

Szerencse, hogy csak kis mértékben volt a mérgezés káros az egészségre, s a betegek néhány órai rosszullet után teljesen visszanyerték egészségüket.

Oláhok zendülése Laczfaluban.

Felső Bányáról jelenti levelezőnk:

Felháborító módon akadályozták meg a laczfalusi oláhok, Lukácsai Lászlónak, a hírhedt laczfalusi oláh agitátornak fanatizál hívei, a magyar igazságszolgáltatás egyik legújabb rendelkezésének végrehajtását.

A törvénysek ugyanis elrendelte Lukácsai ellen 2700 ftt büntetői költség erejéig a végrehajtást és ennek foganatosításával Füzy Ernő bajfalusi körjegyzőt bízták meg. Füzy Ernő a foglalás eszközlése végett tegnap délelőtt 10 és 11 óra közt meg is jelent Lukácsai lakásán, az apostolt azonban nem találta otthon, mert — mint utóbb kiderült — most is lázító köruton van és már pedig két hét óta.

A jegyző előadta jövelete célját Lukácsaiúnak, a ki a foglalás ellen tiltakozott, azt állítva, hogy a lakásban levő holmik nem a férje, hanem az ő tulajdonai. Mivel azonban az apostol neje ezt az állítást semmivel sem tudta igazolni, a jegyző ki-entette, hogy a lakásban levő ingókat lefoglalja és ha azok csakugyan Lukácsaiúné tulajdonai, fennmarad az a joga, hogy igényét megfelelő módon érvényesíthesse. Lukácsaiúné erre a magyar törvényeket és a magyar igazságszolgáltatást kezdte erősen gyalázni s mialatt a jegyző vele tusakodott, alattomban meghuzatta az oláh templom vészjelzőjét.

A község oláh lakossága ere kapákkal,

Édes Dick, menjünk el rögtön. Nézd meg magadat a tükörben.

— Mily halvány vagy és a szemeid, mily bágyadtak! Nem vagyádol a pihenés, nyugodalom és álom után? Menjünk el együtt Tregarvenbe, a tengerrel jövő sós szellőt élvezni és a partokhoz titűdő hullámok moráját hallgatni. Az sokkal kellemesebb hang lesz, mint a londoni utcák örökök lármája. Szedjük a rózsákat és a jerikói lonczot és —

A férje hidegen nézett rá.

Te rendhivű regényes vagy — volt a megjegyzése.

Rut megrezzent, ismét a férjére nézett, hogy észbe juttassa magának, hogy az beteg volt, tehát nem felelős mindenért, a mit mondott és nyugodt hangon folytatta, melyből azonban az édes lelkesedés továbbint.

— Forrester ur egy véleményen van velem, — mondá. Éppen most fejezte ki előtttem azon meggyőződését, hogy neked nyugalomra és légváltásra van szükséged. — Az nem az ő dolga! — kiáltá Dick indulatosan.

Rut a haja gyökeréig pirult, ajkait keményen összeszorította és nem szólott többet. A férje nézte őt, a mint szembe ült vele. Rut elővette a kötetét és költött a nélkül, hogy oda nézne, azzal a gépies ügyességgel dolgozva, mit Dick a Kornisch halászkötelességben bánt, a mint azok a kunyhójuk ajtaja előtt állva dolgoztak. És esztelen haragjában azt gondolta, hogy Rut boldogabb lett volna, ha egy halászhoz ment volna férjhez, egy olyan halászhoz, kinek lelke a hálójánál nem emelkedett volna magasabbra és miután ezt a gondolatot meghányta vetette magában, el is mondta a feleségének.

Rut hű és szerető feleség volt, de nem volt önzert nélkül való asszony. Hirtelen felnezt és azt mondá:

kaszákkal, vascereblyékkal, csákányokkal s mindenféle öldöklő szerekkel a pópa lakása elé nyomult s agyonveréssel fenyegette az eljárá hivatalos közeget, a ki ennél fogva nemcsak, hogy nem fogantatosíthatta a végrehajtást, de alig tudott megmenekülni a felzúdult oláhság dühétől.

A zendülők ellen, a kik a hivatalos aktust erőszakos fellépésükkel megakadályozták a büntető jelentést megtették már s gondoskodtak róla, hogy a lázító papné is törvény elé kerüljön; a foglalás azonban abba maradt s most a kinstárt az a körülmény fenyegeti, hogy a 2700 fttól nem lesz miből behajtani, mert az ingóságokat Lukácsai időközben elszállíthatja.

A történetek különben a legelső sorban a közigazgatási hatóságot, a nagybányai szolgabírói hivatalt okolják, a mely példátlan lanyhaságot tanusít a laczfalusi pópa ügyeivel és a laczfalusi oláhok vakmerőségével szemben.

Párizsi levél.

Páris, márc. 19.

Változtatás a telefonon.

A francia posta és távírda egy hivatalnok, Germain mérnök, egy új találmányt mutatott be. Ez egy mikrofon és egy hangátvivő, a mely lehetővé teszi, hogy a telefon kagylóit nem kell a fülhöz tartani, ha beszédet hallgatják, sem a készüléket a szájhoz közelvinni, ha beszélnek, mivel az már nagyobb távolságról is hallható, valamint a távolról kiejtett szavakat is jól továbbítja.

Az első látogatás.

A köztársasági elnök nejének első látogatása a könyviroletesség ténye volt. Hétfőn délelőtt megjelent a Lournal utcában levő „a kalvária hölgyei”-ről (Dames du Calvaire) nevezett kórházban. Ezen kórház az övegyeségre jutott nagyvilági hölgyek által lesz fenntartva, kik a könyviroletesség gyakorlásában keresnek vigaszt és elkövetnek mindent, hogy a szegény gyógyíthatatlan betegek fájdalmait enyhítsék s haláltusájukat lehetőleg megkönnyítsék. Ezen betegek a rák-betegségben szenvedők.

E kórházba a legelhagyottabb, a legszegényebb betegek, kik más kórházakba már nem vétetnek fel, találhatnak menedéket s itt sem nemzetségüket sem vallásukat nem kutatják.

E szegény betegek itt mindazzal ellesznek látva, a mit néhez állapotuknak enyhítésére „a kalvária hölgyei” nyújtani képesek. E hölgyek, kik elvesztették életüknek legdrágább kincsét: azt a kít szerettek, kik a bánt nehéz napjait élék, eme magasztos feladat teljesítése által ismét meglik azt, mi életüknek újabb becsét ad, sajkuakra mosolyt derít, s elvesztett boldogságukért kárpótlást nyújt.

Loubet, a köztársasági elnök neje jól választá meg az első látogatását.

A „kalvaria hölgyei” kórházában tett látogatása egy egyszerű, de nemes és művelteklü hölgy emléket hagyja maga után, ki teljes tudatában van annak, hogy új állásában sok jót lesz képes cselekedni.

Az 1900. évi világlkiállítás bejárata.

A világlkiállítás főbejárata a Concordia tér oldalán lesz és a számoló készülékek, legyező alakban lesznek elhelyezve, egyórási kupola körül, a mely három oszlopon nyugszik, diszes mozaik kirakkal. Ezen kupola alatt 2000 ember fog elférni. A kiállítás területére három arcad fog vezetni.

A középső arcad előtt egy messzire látható szobor, mely a Geniust ábrázolja lesz felállítva, a melynek mindegyik oldalán egy-egy allegorai szobor fog állani.

— Dick, ha egy Tregarvani halászhoz mentem volna férjhez, kétem, hogy az olyan hangon beszél volna velem, a milyent te használsz velem szemben.

— Boesánatot kérek, — válaszolá Dick röviden.

— Azt gondolom, hogy van okod azt tenni!

Rut összeszedte a munkáját és a férjét a saját gondolataira hagyta. Midőn ismét találkoztak, Rut a régi énye volt, de nem hozta fel azt a tárgyat, melylyel a férje oly kíméletlenül bánt el.

— Dick hallani sem akar arról, hogy a városról elmenekül, mondá Rut Forresternek, midőn az néhány nap mulva e tárgyra vonatkozólag kérdést intézett hozzá. Nem akarja azt az ő csudálatos képét elhagyni.

Debora kisasszony jelen volt.

— Nekem úgy tetszik, hogy Dick ur jobban szereti a képét, mint a feleségét, mondá meglehetősen csipősséggel.

— Oh, nem! kiáltá Rut, a fizikai győrelem hangján. Kérem, ne mondja azt!

A Rut szenvedésének a látása annyira fájt Forresternek, hogy felállott és a két asszonyt magára hagyta. Egy asszonyt szenvedni látni, elviselhetetlen volt előtte és önuralmának az erejében kételkedett. Érezte, hogy ha beszél, a Debora megjegyzését súlyosbítja és Dick ellenében még erősebb ki- fejezést használn.

— Előismerem, folytatá Debora, hogy azt nem kellett volna mondanom; édesem, én nem helyeslem azt, hogy a férfiakat önzésükben pártoljuk. A maga férjének nincs joga az egészséget kockáztatni. Ha nőtelen volna, akkor még hagyján. De neki kötelessége magát tekintetbe venni és akár veszi sértésnek, akár nem, én azt mondom, hogy

A tenger alatti hajó.

A tengerészeti miniszter Lockroy ur költségvetése, a mint az előre látható, egyhangulag lesz elfogadva. Nagy tetszést aratott beszédéből, a melylyel a költségvetés elfogadását ajánlotta, adjuk a következőket a mi a tengeralatti hajóra vonatkozott:

„Személyesen vettem részt azon gyakorlatoknál, a melyeket Zédé Gusztáv tengeralatt járó hajójával a „Magenta” panczélos hajó ellen Salcius d'Hyères-nél bemutatót.

A „Gustave Zédé” majdnem láthatatlan manővrozott két izben és igen biztosan közelíté meg a panczélos hajót és mintegy 200 méternyi távolságból bocsjátotta reá torpedóit, a melyek háboru esetén a panczélost tönkretették vagy legalább is harcképtelenné tették volna.

A „Gustave Zédé” utjának első részét Toulon és Marseille között egyedül tette meg. Reggeli 6 órakor indult el. A tenger igen erősen hullámozott, de daczára ennek a „Gustave Zédé” fiatal parancsnoka utnak indult, noha a tengerészeti prefektus, a viharra utalva, vissza akará őt tartani. Én 10 órakor indultam utána, midőn a tenger még mindig igen hullámos volt. A semaphoroknál azon kérdéssemre, nem e látták a „Gustav Zédé”-t, tagadó választ nyertem.

Elképzelhető izgatottságomban két torpedó naszádot küldöttem előre Marsaillebe, hogy esetleg „Gustav Zédé”-nek segélyére legyenek. Marsaillebe érve már a pilótáknál megtudtam, hogy a „Gustave Zédé” megérkezett.

Csolnakba ilve, a már messziről látható és a kikötő legtávolabb részében horgonyzó „Gustave Zédéhez” érve, annak fedélzetén a fiatal parancsnok fogadott, jelentve megérkezését.

Örömmel nyujtam neki kezemet és üdvözlém őt, a tengerészet, a kormány és a haza nevében.

Tengeralatti hajóknak eddig egy nagy hátránya volt: vak volt. Hogy kilitásanyilik, s hogy ez ellenséget megtámadhassa, kénytelen volt a tenger felszínére emelkedni. Ma, hála egy új találmánynak, ez a hátránya megszűnt. Most már láthatja az ellenséget a nélkül, hogy az őt láthatná.

A mi tengerészeti személyzetünk kitűnő és tengerészeti hímevűnknek becsülete válik. Az új találmányokhoz pedig mindig újabb és újabb találmányokkal járul, a mint azt Gusztáv Zédé találmánya igazolja.

Ezen új találmány következtében a tengerészet gyökeres átalakuláson fog átmenni és a tengeri harc képe is teljesen megfog változni. Hogy mikép: erre majd a jövő tanít meg. Egyelőre csak a bizonyos, hogy Franciaországnak most egy fegyver van a kezében, a melyre már régen szüksége volt.

Alkalmi vétel.

Ezen felirat alatt, mely a Montmartre negyed egy régiség kereskedőjének boltkirakatában áll, olvasható a következő hirdetés: „Egy czimbalom, mely Rigó tulajdona volt és a melyen Ward Clara asszony a magyar zenét megtanulta — eladó.”

Saissy Amadé.

ZENE.

A kolozsvári zeneconservatorium pénteken, e hó 24-én tartja második nagy zenekari hangversenyét, mely alkalommal az igazgatóság — a közöhasznú engedve — ismételen előadatta Massenot „Scène pittoresque” nagyhatalú zeneművét. E hangverseny érdekességét emeli Perényi Margit kisasszony éneke, kinek énekszámái az utolsó hangversenyen betegsége miatt elmaradtak. Megenlítjük még, hogy az igazgatóság intézkedése szerint a pártoló tagok belépti jegyei

Kovács P. és fiai főitéri üzletében lesznek letéve, a hol azok átvehetők. — A nem pártoló tagok ugyanott 50 krért válthatnak belépti jegyet. Az ülőhelyek számozva lesznek. A hangverseny részletes műsorát holnap közöljük.

SZÍNHÁZ.

Margó Zelma, ki tudvalevőleg elszereződött a kolozsvári színházról, ma bucsuzik a közönségtől *Tulipán szigete* című operettben.

Vendégzsereplések. A kolozsvári színházban holnapról kezdve megkezdődik a vendégjárás. A mostantól május 1-ig tartó idő alatt, a mint értesülünk, következő fővárosi művészek és művésznők fognak vendégzserepleni a kolozsvári színházban:

I. *Ujházi Ede*. Vendégfőlléptei már hirdetve voltak hivatalosan is. Holnapról kezdve fog játszani a következő darabokban: *Pont-Biquetcsalád, A lengyel zsidó, A falu rossza*.

II. *Márkus Emília*. A budapesti Nemzeti Színház nagy művésznője már évek sora óta nem volt Kolozsvárt. Most négy estén fog fellépni: *Folt a mely tisztit, Marianna, Kaméliás hölgy, Nóra*.

III. *Lánczy Ilka*. A kolozsvári publikum jóformán még nem is ismeri a Vigszínház jeles művésznőjét. Most alkalma lesz megismerni. Felléptének egyike valószínűleg *Tanqueray második felesége* lesz, mely egyuttal premier a kolozsvári színházban. Egy másik fellépte valószínűleg a *Teknősbéka*-ban lesz, mely szintén premier lesz nálunk. A harmadik talán *Niobe*.

IV. *Góth Sándor*. Három éve nálunk volt és kedvelt művésze volt a kolozsvári színháznak. Hogy mikiben lép fel, még nem tudjuk; csak annyit, hogy egyik este a *Teknősbéka*-ban fog fellépni, esetleg *Lánczy Ilkával* együtt.

V. *Küry Klára*. Tavaly vendégzsereplelt új szerepeiben, s most is be fogja mutatni új szerepeit. Egyik föllépése a *Baba* lesz. Többet nem tudunk róla.

VI. *Felekine Munkácsi Flóra*. Az idén bucsuzik végleg a színpadtól országszerte. Ezen körutjában Kolozsvárt is fellép és pedig valószínűleg *Bózdít Mártá*-ban.

Amnyit tartozunk megjegyezni, hogy ez nem hivatalos színházi kommuniké: mert hogy ezek közül a vendégzsereplések közül melyik fog bekövetkezni, azt valószínűleg az igazgatóság sem tudná megmondani.

E. Kovács Gyula ma indult el a reggeli vonattal *Szekely-Udvarhelyre*, hogy ott Baranyai Mihály derék társulatánál, mint vendég három legjobb vigjátéki szerepében föllépjen. Játszani fogja *Don Caesar De Bazán-t*, *Petrucio-t* (a Makranczos hölgyben) és *Kean Edmund*-ot, melyet a mult héten annyit taps és kihívás közt játszott itthon. Székely-Udvarhely közönsége már három izben tüntette ki E. Kovács Gyulát lelkes vendég-szeretettel. Az ottani publikum most is legnagyobb érdeklődéssel várja a legelső magyar színész vendégzsereplését.

A császár főpróbán. Vilmos német császár még a színházi főpróbák iránt is érdeklődik. Szombaton délelőtt váratlanul megjelent főhadsegédével a berlini operaházban, s egyenesen a nézőtérre ment, a melyet ki-világítani se engedett. A földszinten az 5-ik sorban leült, s végig nézte Lortzing operájának, *Reginának* a főpróbáját. A színészek csak később tudták meg, hogy mily előkelő vendég nézte végig a főpróbát a sötét nézőtérrel.

hogy midőn ismét meglátogatom, szerencsésebb lesznek.

— Rut, maga haragszik?

— Nem — nem haragszom, csak sajnálom, hogy kegyed olyan gyanakodó.

Rut felhuzta a keztyűit, elbucszott Deborától és távozott.

Midőn a teát bevitték, Debora a testvére keresésére ment és teázni hivta. Miles nem akart azon délután ismét találkoznai Rut-tal és éppen mondani készült, hogy nem megy vissza a szalonba, midőn a nénye tudatta vele, hogy a vendégük elment. Ezt hallva, Miles felállott és követte Deborát.

— Miért nem maradt itt Rut teázni? kérdé — miért sietett haza?

Debora megmagyarázta. És amint Forrester hallgatta, többször volt azon a ponton, hogy közbé szólna, de sikerült magát attól visszatartóztatni. A mit gondolt, hogy mondjon, nem látszott alkalmaszerűnek, sem helyesnek.

— Én azt gondolom — jegyzé meg Debora, — hogy ha te tudtad, hogy Havet kisasszonyt a barátodnak, azt megakadályozni lehetett volna eszed?

— Miken? Mi jogom van nekem arra, hogy az ő dolgaiba beleártsam magamat?

— Miles, tudtál te arról?

— Igen.

— Ugy hát miért nem mondtad azt meg nekem?

— Nem tudom. Nem gondoltam, hogy ez a dolog téged oly mélyen érdekeljen.

— Az nem igaz. — És Debora sirni kezdett. Én azt a kedves gyermeket siratom — folytató. Aggódóm miatta.

(Folytatása következik.)

Vén Salamon.

Meghalt már a vén Salamon
Őt könnyezem, őt siratom
Hegedűje olyan árva, —
Nines, ki rajta muzsikálna.

Régi cigány... régi nóta,
Muzsikált már negyvennyolczba!
Hegedűje tűz hangjától
Lelkesült a honvéd tábor,

Elsíratá a mi bánat,
Mit átértett három század.
Tombolt, mint a vihar hangja,
Ha viharzott a haragja...

Mint a gerle zugva-bugva,
Mint csalóány felesattogva,
Olyan fájon, oly epedve:
Vágyakat esalt a szívekbe.

Magyar cigány... Sokan vannak,
Hegedűlnék, elringatnak.
S Magyarország búzka rája,
Hogy annyi a szép nőtája!...

Meghalt már a vén Salamon,
Nem könnyezem, nem siratom.
Felmegyen a menyországba,
Ott sok honvéd várva várja.

Temessétek, temessétek,
Honi földbe betegyetek;
Hegedűjét is mellője, —
Az volt az ő szemétfénye.

Nemzeti szín csokrot rája,
Hogy a cigányok királya
Muzsikáljon fenn a menybe
Magyarokkal keserege!

Felszeghy Dezső.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 22.

— Hegedűs Sándor Kolozsvárt.

A kolozsvári szabadelvű párt szombaton este ünnepélyesen készült fogadni Hegedűs Sándor minisztert, a ki egy napig fog ez alkalommal városunkban időzni. A miniszter ittétét is munkára fogja felhasználni a menyinyiben vasárnap délelőtt az ev. ref. egyházkerület igazgató tanács ülésén vesz részt.

— Közgyűlés. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1899. évi március 27-én (hétfőn) d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

— Ugron Gábor kúrton. Ugron Gábor folytatta körutját a sz. somlyói választó kerületben. Mint Sz. Somlyórol táviralozták, ma is mindenütt nagy ovációval fogadták Ugront és kísérőit. Ugron holnap délelőtt még meglátogat egy pár községet s délután visszautazik Bpesre. A választás napján Ugron nem lesz Sz. Somlyón.

— Megint hideg van. Az eddigi langyos, tavaszi időjárás, épp mikor a napár betűi a tavaszt jelentik, hirtelen hideg, télies formákat kezd ölteni, úgy, hogy a táviró ma az ország és a kontinens egyes részeiből fagyról, havazásról és viharokról hozott híreket. Nyíregyházán, Liptó-Szent-Miklósan, Nagy-Kanisán ma reggel fehér, hótakart utcákat kellett taposniuk a járókelőknek. A havazás még reggel sem szűnt meg, hanem tart szünet nélkül tovább. Ugyancsak téli jelentések érkeztek Triesztből is, a hol a hóviharon kívül heves bóra is dühöngött. A hőmérő tegnap ott 15 fokot sütyedt s jelenleg a zéruson áll. De mindezeknél sokkal barátságatlanabban köszöntött be ez a késői tél Németországba és az észak amerikai államokba, hol a ciklonosról szélvihar tömelen kárt és veszedelmet okozott. Alabama államban tizenhat emberéletbe kerültek ezek a viharok. Hasonlóképen volt ez a többi államokban, a honnan tizenyolcz halálesetről tesznek jelentést.

— A mározius 15-iki állandó bizottság. e hó 19-én gyűlést tartott, melyen a március 15-én rendezett ünnepélyről számolt be. Különös pontját képezte e gyűlésnek az ünnepélyen befolyt jövedelemről elszámolás; u. i. összes bevétele volt 177 ftt, összes kiadás volt 114 ftt 10 kr, a tiszta jövedelem tehát 62 ftt 90 kr, mely összegből felülfizettek: gr. Bldy Ákos főispán 5 ftt, N. Bölönyi József intendáns 5 ftt, Mohay Károlyné 5 forintot és Merza Lajos királyi tanácsos 2 forintot. — Ez az első alkalom, hogy a kiadások közt van azon husz forint is, mit a bizottság a színház tagjainak közreműködéséért a Nemzeti Színház nyugdíj alapra járára volt kénytelen adományozni. — Kimutatott 62 ftt 90 kr. tiszta jövedelem, a felállítandó „Szabadság szobor” eddigi 4679 ftt 99 kr. tőkéjéhez csatoltatván, ezzel együtt az most már 4742 ftt 89 kr. — A bizottság úgy a felülfizetőknek, mint a szíves közreműködőknek ez uton is hálás köszönetét és elismerését fejezi ki. A bizottság nevében Kolozsvárt 1899. márc. 22. Deaky Albert elnök.

— Hamis koronák. Pénzhamisítók mindig vannak; nem újság tehát, hogy a koronás-pénznek is megvannak a hamisítói. Azt azonban el kell ismernünk, hogy az a banda, a mely most rendszeresen úzi a pénzhamisítást, úgyesen végzi dolgát. Az ország el van árasztva hamis koronásokkal, s ezek a hamis pénzek olyan híven vannak megcsinálva, hogy megkülönböztetni egyiket a másiktól még akkor sem lehet, ha két koronát adnak kezünkbe és biztosan tudjuk, hogy a kettő közül egyik hamis. Épen ezért a hamis koronák vigan forognak közkézen, élénk részt vesznek a

pénzforgalomban. Az ember elveszi, még ha tudja is, hogy hamis, mert bizonyos, hogy a másik percében már tudhat rajta. A publikum nem veszi észre, mert ugyan kinek van ideje, hogy minden koronát megpesszen- sen ovattaságból? Pedig így mindjárt lá- het jönni a csalásra. Az igazi korona cseng, a hamis azonban tompa hangot ad, mert ér- értéktelen anyagból van készíve. Mégis jó volna, hogy az állam nyomozást indít- na: vaj- honnan kerülnek forgalomba az ilyen pénzek, mert a hamis koronások a forgalomban nagyon elszaporodtak.

— **Ipartestületi elnök választás.**
A kolozsvári ipartestület előjárósága tegnapi ülésén elhatározta, hogy miután a f. évi közgyűlésen megválasztott elnök a tiszt- séget nem fogadta el, új rendkívüli közgyűlést hí- egybe, melynek egyedüli tárgya az elnök választás lesz. E rendkívüli közgyűlés napja f. évi április 4-ére, husvét harmadnapjára tűzött. s egyidejűleg felerészben előjárósági, felerészben kiltagokból álló jelölő bizottság küldött ki. Ugyan csak ez ülésen elhatá- rozta, hogy a Ferencz József iparmúzeum felavatásánál 4 tagu küldöttség által képviselteti magát.

Egyidejűleg egyhangu határozattal ki- mondotta, hogy Hegedűs Sándor kereskedelmi titkár Kolozsvárra jövelele alkalmával tes- titkár tisztségét fogja, melynek vezetésére és az üdvözlő beszéd elmondására Hirschfeld Lajos építész, testületi titkár kérést fel.

Kapcsolatban e hivatalos kézből vett közlemény első részével az elnök választás- sal, megemlítjük hogy a régi elnököt a vá- lasztó közgyűlésen azért nem választották meg, mert az ipartestületi tagok rossz néven vették tőle, és méltán, hogy mint a függet- lenségi párt tagja, elvei felre tételeivel, a legutóbbi választásánál ez előtt egy hónappal a Bánffy Dezső táborába szegődött. Dacára minden ellenakciónak, száznál többen sza- vaztak e miatt, a különben kitűnő elnök ellen és nagyon helyesen. Mert ha a legegyszerűbb függetlenségi polgártól is megkívánja a haza érdeke azt, hogy elvei mellett tántoríthatat- lanul megmaradjon, ellenáljon a kísértések- nek és igérteknél is ha keil anyagi jólétét és életét is áldozza fel a haza függetlenség-ének eszméjéért, nemzetünk javáért, annál inkább megkövetelik a műveltebb osztály ama kiválóbb tagjaitól, a kik független vá- gyoni helyzetüknél előkelő társadalmi állá- suknál fogva kísértéseknek pressióknak kitéve nincsenek, a kik értelmi erejüknél fogva vezetői szerepet töltenek be s a kiket eme szerepkörben mint tántoríthatatlan jellemeket öhajtanak tisztelni azok, a kik belőlük teljes bi- zalmat helyeztek s a kikre ügyeik sorsának intézését bízták.

Magyarország függetlenségének kivá- ráért küzdők táborába egy nagyon tiszteltre méltó törzske. E törzskarból a legegyszerű- bb polgár nevét is, a ki tántoríthatatlanul állott, kegyelettel, tisztelettel és kalap leemelve fogja emelni az utókor. Mert az rvek, miként években keresztül önzetlenül hűzdöttek, ezer éves hazánk szent törvényei s e törvényeket az apák vértükkel megpecsét- elve adták át a fiuknak. Nem szabad tehát ezeket úgy tekinteni, mint egy építési válla- latot, a melyért anyagi haszonra való tekin- tellet küzdünk egy ideig, ha azonban más irányból kedvezőbb szél fu, lemondunk róla s átengedjük azt egy másik üzletár- sunknak.

Ezekre való tekintettel érdeklődéssel nézünk e választás elé.

— **Fogyasztási adók hár- lere.** Kolozsvár város hus, bor és szesz fogyasztási adóinak beszédésére a ver- senytárgyalás ma d. e. történt meg.

A tanács az ajánlatokat délben bontotta fel.

Konkrét ajánlat csupán egy levél- ben adatott be, míg egy másikban aján- lati bánatpénz volt, ajánlatfétel nélkül.

Káhnán Náthán Sámuel, az eddigi bér- lő tette az alábbi ajánlatot:

Állami borítaladóért	36500 frt.
Husfogyasztási adóért	42200 „
Borfogyasztási illetékért	16510 „
Szeszfogyasztási illetékért	27120 „

Együtt 122330 frt.

A borfogyasztási illetékért azért fizet kevesebbet, mert a hamis borok üldözése alá vétetvén, a publikum a pancsolt lőreket most nem issza. oly nagy mértékben, mint eddig.

Ha a város egy tömegben adja ki a fentebbi fogyasztási adó beszédéseket, az esetben ajánlattevő hajlandó 122330 frt helyett 125110 frtot fizetni.

Ez ajánlat 25000 frtal csekélyebb, mint a kikiáltási ár és tekintettel arra, hogy a város 82000 frton bérletre ki az állami jogokat, marad a városnak 40330 frt, a mi nyilvánvaló veszteség a reménybeli bevétellel szemben. Ez úgy felelt a szokászatok delután tár- gyalnak.

— **Petró András rehabilitálása.**
Petró András kolozsvári iparos és függet- lenségi párti választópolgár ma d. e. felkereste szerkesztőségünket. Elt előadta, hogy igaz, hogy ő is aláírta ama két „czuczi” által szerkesztett jelölő-ívet, amde ő neki egészen más dolgokat beszéltek és félrevezette, meg- tévesztve írta alá nevét. Most azonban tüze-

tesebben megismerte a két czuczi terveit és törekvéseit s kijelenti, hogy egyáltalán nem ért egyet azokkal és nem is helyesli a törekvéseiket. Ő megmarad jövőre is, mint eddig volt, a függetlenségi párt tántoríthatat- lan tagjának. Üdvözlőjük derék polgártársun- kat e szép kijelentésért.

— **Az öreg honvédek Salamon János temetésén.** Salamon János öreg honvéd zenekar vezető temetésén fog meg- jelenni zászló alatt a kolozsvári honvédegy- let. A bajtársakat felkérem, hogy holnap d. u. 3 órakor a gyászháznál minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Szabó Samu hon- véd egyleti elnök, Nagy Pál jegyző.

— **Az osztálysorsjáték huzása.**
Az osztálysorsjáték huzásánál a következő számokat sorsolták ki:

20.000 koronát nyert: 8813.

5000 koronát nyertek: 20009 39428 77087.

2000 koronát nyertek: 6202 8997 18059 18293 29849 31282 31816 34292 35761 35782 37593 46132 47703 48801 49850 55810 59098 64200 65742 68609 75107 86751 88623 90538 94621.

1000 koronát nyertek: 3041 4738 4739 9660 9934 11662 16366 21493 23294 26261 26458 28073 29749 25164 38405 38500 40934 41335 42045 43494 45227 50898 51473 53399 54612 56157 56919 58673 60482 61196 62907 64662 65396 65575 66007 74413 75542 75752 76089 76602 77438 78145 78030 79721 79973 82365 84709 86976 92995 93427 93812 93949 96795 98506.

— **Egy főispáni lemondás törté- nete.** Emlekeztetés lehet még, hogy az új era beköszöntése után néhány nappal, mikor Széll Kálmán miniszterelnök a tisztelgő főis- pánokat fogadta, Almásy Géza, jászberényi főispán, kinek jászberényi erőszakoskodásai országsszerte ismeretesek, lekötözt a fogad- tatás alkalmával főispáni állásáról. Ennek a lekötöztetésnek, a Jászberényi Hírlap illetékes forrásból vett előadása szerint, hiteles törté- nete a következő:

Széll Kálmán 9-én fogadta a tisztelgő főispánokat és pedig nagyon szívélyesen. A mint Almásy került sorra, hirtelen hidegen, mondhatni szigorú hangon így szólt hozzá: „Megvéjében Jászberényben a viszonyok tarthatatlanok. Az ottani zilált állapotokért mindenféle főispán urat teszik felelőssé. Azokat az állapotokat ott a legrövidebb idő alatt tapintatosan orvosolni kell.”

Almásyt meglepte Széll ilyenet szokat- lan hangja és zavarba felelt:

— Kegyelmes uram, ez lehetetlenség, erre én alig vagyok képes. . . .

— Akkor nincs más hátra, felelte Széll, minthogy a főispán ur levonja a konzekven- cziákat. . . .

— Igenis, szólt Almásy, „rögtön be- nyújtom lemondásomat.”

Azonnal be is adta lemondását és csak azt, kérte a miniszterelnöktől, hogy meg a legközelebbi közgyűlésig hagyja meg állásá- ban, amibe Széll bele is egyezett.

— **Kettős rablógyilkosság Cibak- házán.** Megdöbbenő gyilkosság történt va sárnap a főtemplomtéren. Dél 12 órakor Nagy Boldizsár kereskedő szobájába, éppen midőn a nejével vásáron volt, észrevétlenül hatolt be a falvak sa gyermekek gondozásával meg- bízott serdülő leánykák torkát konyhakéssel átmeteszve, a belső szobában zár alatt levő 150 forintnyi összeget magával vitte. Dr Tán- czos vizsgálóbíró még az nap délben házkü- tatásokat s erélyes nyomozást tartott csendő- ri fedezet mellett, melynek eredményeként a tettest egy többször büntetett férfi személyé- ben letartóztatták. A gyanúkok minden két- séget kizárólag bizonyítanak a bűnös ellen. Az ártatlan leánykák nagy részét kísérté sirjuk.

— **Magyar cigányok botránya Párisban.** Egy francia újság alaposan megdörög a Párisban élő magyar cigá- nyokat, s szemükre hánja, hogy nem visé- lik magukat illetelmesen. A francia újság felsóhajt, hogy az elegáns, világos-cigány még Párisban is nagy ritkaságszámba megy már. Patikárius Ferikónak nem akadt mása, mióta meghalt. A minap, — írja a francia újság — nagy botrányt rendezett F. grófnő szalonjában egy magyar cigányzenekar. A grófnő megfogadta a bandát egész éjfelre, de a cigányok holt rézegen jelentek meg a szalonban. Kijelentették, hogy ők nem mu- zsikálnak, de mulatni jöttek, azután kedélye- sen vállon veregették a grófnő vendégeit. A grófnő előhívatta az inasokat, a kiket azon- ban a cigányok csakhamar kidobáltak. A ház heve azonban józanító hatással volt rájuk s olyan tüzzel és olyan hatással kezdtek játszani, hogy a grófnő megbocsát- totta nekik botrányos viselkedésüket.

— **A bélyegtolvaj szövetkezet ügyében** a pesti rendőrség már befejezte a nyomozást, illetőleg vizsgálatot s annak tag- jait alkísértette az ügyészhez. Es pedig Szecsődy Kálmán egyházasvezető szül. 41 éves volt pénzügyminiszteri számvizsgáló hi- vatali sikasztás büntette miatt. feleségét szül. Bertalanffy Emma szombathelyi szül. 37 éves magánzónót, valamint Kuchinka Károly brez- nobányai szül. 22 éves joghalgatót s házgon- dokot, Prbiecsó Rezső bányai szül. 26 éves és Kádár János nagyhalmázyi szül. 21 éves helynélküli kereskedő segédekét, Gasprák An- drás rablonkai szül. 40 éves téglagyári fűtőt a sikasztásban való bűnrészség czimén. Az átkísérték saját bevallása, szerint 420.000 drb. bélyeget loptak el, közte 300.000 darab öt- krajezározt öt csomóban s 120.000 darab két- krajezározt két csomóban, a melynek értéke 17.400 frtot tett ki. Megkerült mintegy 11.765 drb. ötkrajezáros és 11.640 drb. kétkrajzá- ros bélyeg, a melyek értéke 821 frtot tesz ki-

A banda a bélyegeket részben kéz alatt, ré- szint trafikokban s postatakarékpénztári be- tétek útján értékesítette.

— **A világ legkisebb órája** Egy svajci órás valóságos csodaórát készített amelyről el lehet mondani, hogy a világ leg- kisebb órája. Az érdekes óranak az átmérője 6,75 milliméter, gépezete 65 cenzigramm súlyu s egyes részei oly kicsik, hogy szinte alig láthatók szabad szemmel. Az óra külső, fedelének átmérője 0,30 milliméter. Az óra, ha jól meg van olajozva, 28 óréig jár egy- huzamban, ha azonban az olaj megvastagodik kerekain, járóképesége csak 16 óráig tart.

— **Drága osók.** Frankfurtban, Ky, Ragsdale W. E. gazdag farmert 700 dollár kárterítésre ítéltek, melyet egy szomszédja nejeknek, Ezell Nannienak tartozik fizetni egy elrabolt osókért.

Egyleti élet.

Az Erdélyrészi Kertészeti Egyesület évi rendes közgyűlését f. év, márczius 22-én d. u. tartja meg (főter 2-ik szám, I. omelet.) melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Jótekonyság.

A kolozsvári 48-as szegény honvédek részére a kolozsvári iparosok hitelszövetke- zete 25 főt küldött az elnökség kezéhez. Továbbá a n. é. közönség a Kossuth Lajos emlékinnepe alkalmából 8 frt 18 krt adakozott ugyanazon czélra.

Mind a két adakozást köszönettel nyug- tázzuk. Szabó Sámuel, h. e. elnök. Nagy Pál h. e. jegyző.

A „Jótekonny Nöegylet” által rendezett sors- játékon a következő számok huzáltak ki:

42, 72, 101, 333, 334, 364, 371, 373, 375, 379, 412, 439, 490, 493, 534, 640, 648, 652, 671, 801, 837, 880, 943, 945, 1102, 1120, 1203, 1287, 1296, 1363, 1403, 1404, 1415, 1511, 1522, 1541, 1601, 1608, 1789, 1796, 1805, 1810, 1843, 1854, 1855, 1897, 1943, 1946, 1974, 1996, 2168, 2196, 2321, 2332, 2391, 2395, 2397, 2401, 2520, 2706, 1738, 2811, 2839, 2983, 3015, 3132, 3137, 3151, 3165, 3181, 3274, 3372, 3413, 3454, 3474, 3480, 3487, 3500, 3518, 3622, 3669, 3762, 3864, 3900, 3940, 4023, 4026, 4282, 4366, 4499, 4690, 4738, 4762, 4796, 4810, 4912, 4994, 5038, 5093, 5105, 5128, 5219, 5256, 5557, 5688, 5714, 5808, 5880, 5950, 6022, 5103, 6177, 6227, 6250, 6251, 6261, 6264, 6294, 6308, 6322, 6351, 6371, 6527, 6631, 6603, 6616, 6654, 6654, 6684, 6752, 6810, 6830, 6846, 6869, 6935, 6948, 6949, 6994, 7003, 7008, 7010, 7012, 7040, 7065, 7098, 7374, 7437, 7477, 7491, 7506, 7057, 7515, 7589, 7659, 7764, 7785, 7840, 7849, 7903, 7940, 7953, 7955, 8085, 8131, 8172, 8178, 8307, 8399, 8412, 8426, 8436, 8452, 8456, 8463, 8474, 8481, 8513, 8517, 8650, 8653, 8698, 8783, 8787, 8854, 8902, 8985, 9051, 9102, 9122, 9148, 9166, 9203, 9230, 9249, 9408, 9459, 9482, 9494, 9579.

A fennhíti sorsjegyekkel nyert tárgyak ki- vehetők Ferencz Józsefné, unitárius püspöké la- kásán, bel. magyar u. 9. sz. alatt d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

A „Jótekonny Nöegylet” választmány.

A kolozsvári Önkéntes Mentő-Egyesület- nek az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. 50; az Osztrák-Magyar Bank30; a koloz- vári Takarékpénztár és Hitelbank R. T. 25 és a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. 20 forintot adományozott. Fogadják a fenn nevezett intézetek a jótekonny czél ér- dekében tett adományaikért az egyesület hál- als köszönetét. A kolozsvári Önk. Mentő Egye- sület igazgatósága.

Gyászrovat.

101 éves urnó halála Kolozsvárt. Nagy időket átélt kiváló urnó hunyta le szemeit Kolozsvárt örök álomra. Özvegy Ruzicska Györgyné hunyt el. Az elhunyt urnó a nagy Napoleon életét még átélté, e kiváló férfutól emlékeket bír, a magyar szabadságharc ide- jén már tisztas urnó volt. Gyászjelentése így szól: Alólirottak a sziv legmélyebb fájdalom- mal tudatják, hogy a szeretett jó anyós, nagyanya, dedánya és rokon Özv. Ruzicska Györgyné szül. Fuchs Antónia folyó hó 22-én reggel 5 órakor, élete 101-ik, özvegysege 30-ik évében, rövid szenvedés után meg- szünt élni. A megboldogultnak földi részei folyó hó 24-én d. u. 3 órkor fognak a r. k. egyház szertartás szerint Mátyás- király-utca 2. számú lakásán beszertelgetni és a közös sírkerben levő családi sírba, néhai férje porai mellé örök nyugalomra helyeztetni. Lelkéért az engesztelő szentmise áldozat f. hó 27-én d. e. 20 órakor fog a plébánia tem- lomban az urnak bemutatni, mely vég- tiszteletre a rokonok szomoruan meghívtnak. Áldás emléken, béke szorain! Kolozsvárt, 1899. márcz. 22. Özvegy Ruzitska Béláné, szül. Ráczek Zsófia mint az elhunynak menyje. Dr. Ruzitska Béla, neje Ráczek Klára, Ruzitska Ilona, Ruzitska Lajos, Ruzitska Béla, neje Utassi Lenke, Ruzitska Mátyás, neje Szabó Etelka, Ruzitska György, neje Vogel Mariska, Ruzitska László, mint unokái. Ruzitska Gyula, Margit, Ede, Etelka, Mariska, Jolánka, Klára és Aranka mint dédunokái.

Közönség köréből.*

Betegsegélyző pénztárak czime alatt az „Ellenzék” 65-ik számában egy közlemény jelent meg, mely azt állítja egy tízfeszesség és 15 év óta humanus működéséről általá- nosan elismert betegsegélyző egyletéről, hogy

*) E rovat alatti közleményekért a fele- lőség a beküldött illeti. Szerk.

melegágya a munkások dologtalanságának és a szociálizmusnak, és hogy folytonos za- vargások történnek benne.

Egy olyan egylet, a melynek élén Gru- ner János, Merza János és Lakatos János mint elnökök állanak, azon kívül a választ- mánya is többnyire önálló iparosokból áll, egy ilyen egylet nem lehet a dologtalan mu- nkasok tanyája sem a szociálizmus tanyája, mert ezen egyletnek van házszabálya, a mely- nek 4. §-a azt mondja, hogy az egylet he- lyiségében a testületi működésen kívül ki van zárva minden politikai működés, de hogy f. hó 19-én a város közgyűlési termében tar- tott közgyűlésen foglalkozás nélküli csar- gok is voltak jelen, azt jól tudta az elnök- ség, de miután a közgyűlés nyilvános volt, nem lehetett kiutasítani.

Az elnökség.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Kegyelem egy anarchistának.

Budapest, márcz. 22.

Az őszön, midőn egy elvetemült anarchista boldog emléktü királynén- kat Schweizban meggyilkolta, a buda- pesti rendőrség Hrubik Géza anarchista nyomdászt a főváros területéről kitil- lította s eltolonczoltatta. Hrubik azóta jobbára külföldön tartózkodott; édes anyja pedig nagy nyomorral küzdve tengődött a fővárosban. Hrubikné a minapában kérvényt adott be Széll Kál- mához, mint belügyminiszterhez, mely- ben fia részére kegyelmet kért. Ma pe- dig a szegény özvegy személyesen járt fenn a belügyminiszteriumban, a hol tudomására adták, hogy szabad lesz fiának a fővárosba visszatérnie, de minden, érdekkörénküli eső dologban részt vennie tilos.

A gyilkos abbé.

Budapest, márcz. 22.

A galaczi esküdtsek előtt rendkívül érdekfeszítő bűnper nyert tegnapi befejezést. A végtárgyalás 6 napig tartott. A vádlottak padján Morrisseau francia abbé ült, ki sok éven át Burbure nagybirtokosnál nevelőskö- dött és a mikor a szolgálatból elbocsájtott, a nagybirtokos egyik béresét agyonlőtte. A per tárgyalása során rendkívül érdekes rész- letet jutottak napfényre. Az abbé Burbure házában ugyiszólván domináló helyzetet fog- lalt el, a mit különösen a ház asszonyának tulajdonítottak. Burbure több ízben el akarta bocsájtani a nevelőt, de neje mindannyiszor kieszközölte, hogy maradhasson. Az abbé megmaradása azonban lehetetlenné vált, a mikor Burbure neje meghalt és a végrende- letet felbontván, abból kitűnt, hogy Burburéné nagyobb készpénz összegben kívül még évi 1000 frank járadékot is hagyományozott a nevelőnek.

A tanuk azt vallották, hogy Morrisseau Abbé megtudván, hogy urnője végrendeletet készit, a szolga személyzet ellenzése dacára behatolt a haldokló szobájába és ott illeté- telen befolyást gyakorolt a végrendelet ké- szítésére. E miatt surlódások támadtak az abbé és Burbure közt, ki a nevelőt házából kiutasította, mely alkalommal a megölt béres állítólag üldözöbe vette az abbét, ki mint mondja, kényszerhelyzetében elütötte revol- verét és nem is birt tudomással arról, hogy valakit megölt. Azonban a hat napi tárgya- lás során annyi terhelő adatmerült fel, hogy a törvényszék Morrisseau abbét egy évi fog- házra ítélte.

Járványok Oroszországban.

Pétvárv, márcz. 21.

A hivatalos lap jelenti, hogy néhány kormányzóóságban, a melyekben rossz volt a termés, járványok léptek föl. — Különösen a tifusz pusztít a lakosság körében. Vörös-Ke- reszt-Egyesület nagy orvosi személyzetet küldött a járványos vidékekre és azonkívül el- határozta, hogy az inséges lakosságnak liszt helyett meleg ételeket ad és az ingyen élel- mezők számát megszorítja.

Kolozsvári leány öngyilkossága Kassán.

Kassa, márcz. 22.

Szenzációs öngyilkossági kísérlet történt tegnapi délelőtt. V. J. kolozsvári ref. lel- kész 18 éves feltűnően szép leánya halálosan beleszeretett egy ottani hivatalnokba, kit idő- közben Kassára helyeztek. A leányt beteggé tette az elválás, míg végre tegnapielőtt iná- dottja után szökött Kassára. Tegnapielőtt d. u. érkezett ide, értesítette a hivatalnokot, ki rögtön felkereste a szállóban. Rövid idő mulva a fiatal ember távozott, mire a leány a kö- zeli kereskedésben egy csomag gyufát vásá- rolt, melyből szobájában kilencz dobozt egy pohár vízben feloldott s az oldatot tegnapi reggel megitta. A szobájában uralkodó csend által figyelmezteté, a szálló személyzete behatolt. A szép leány eszméletlenül fektüdt a pamlagon. Az előhívott orvos segélynyuj-

tása után a kórházba szállították. Felgy- gyulásához van némi remény.

Megjegyezzük, hogy sem Kolozsvárt, sem Kolozsvármegyében V. J. nevű reformá- tus lelkész tudunk szerint nincsen.

Országgyűlés.

Budapest, márcz. 22.

A képviselőházban ma a belügyi tárca tárgyalása volt napirenden.

Polonyi Géza szavá tette a „Bánffy politikája” czimű röpiratot, mely Bánffy érdemét dicsőítve, a hivatalos titkok el- árulása alapján íródott.

Továbbá bebizonyítja Polonyi, hogy Kálnoky volt külügyminiszter megbukta- tása nem Bánffy érdeme.

A nemzetiségi ügyben jót Bánffy semmit sem tett. A röpiratot csak Bánffy sugalmazhatta. Benne vádolja Bánffy az előbbeni kormányokat.

Gajári védte Bánffyt, de minden hatás nélkül.

Széll Polónynak azt feleli, hogy nem bolygatja a közel multat, ő csi- nálja a saját politikáját.

Pichler, Wlassics felszólalásai után bevégeztek a belügyi tárczát.

Éljenzés.

Következett a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalása.

Neményi Ambrus előadó ajánlta elfogadásra.

Nyomban rá Hegedűs Sándor mi- niszter általános érdeklődés mellett mindjárt beszéde elején kijelentette, hogy nem beszéddel, hanem tettel akar kormányozni.

Több hiba felsorolása után védi Tisza Istvánnal szemben az államvas- utak kiadásának túlnagyságát a mult évi rossz természettel, az általános gazda- sági hanyatlással stb. kijelenti, hogy a vicinális vasutak rendszerén változ- tatni kell, mert azokat sajnos, legtöb- nyire nem gazdasági, hanem helyi ér- deki szempont hozta létre.

Financzírozásuk pedig leghidnyo- sabb.

Az államvasutak egyik feladata a városok és fürdőhelyek felvirágoztatása, a gabona forgalom emelése.

Nagy hatással szolt ezután az ipari szakoktatás, a munkás kérdés megoldásáról.

Beszédét azzal végezte, hogy itt az ideje megteremteni a gyáripart. Perczekig tartó éljenzés.

Hegedűst beszéde végén igen sokan meggratulálták.

Szünet után Kállay és Konkoly T. Miklós beszéltek.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Ó v á s!

Sz. 86—899.

244. 3—4.

254—1898.

269. 1—1.

Árlejtési hirdetmény.

Az erdélyi róm. kath. Status tulajdonához tartozó belfarkas-utca 2., beltorda-utca 9. 10., kultorda-utca 11. 13. és 15-ik számú házakba a vízvezeték és csatornázási berendezéseknek ugyisintén a kolozsvári VI. kerületben levő 22. 20. 18. 16. és 14. sz. alatti házakba a vízvezeték beállításának vállalat útján leendő létesítése ezéjéből folyó évi április hó 5-ikén délelőtti 10 órakor nyilvános versenytárgyalás tartatik.

Pályázni kívánók felhívtnak, hogy zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez 1000 frt bányapénz és az uradalmi intéző gondnokságtól kapandó, s a pályázó által egyéni és összárrakkal kitöltendő költségvetések esatolandók, folyó évi április hó 5. napjának délelőtti 10 órájáig a kolozsmonostori róm. kath. tan. alap uradalom intéző gondnokságához — Kolozsvárt VI. monostori kerület, főutca 16. sz. alatt adják be, — ugyanitt lehet a vállalati és szerződési feltételeket megtekinteni.

A banyújtandó ajánlatokban határozottan kiirandó, hogy ajánlattevő a vállalati és szerződési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az uradalmi intéző gondnokságtól.
Kolozsvárt, 1899 márczius hó 8-án.

Bafain Jakab,
előnök.

Nagy Dezső,
int. gondnok.

Közgyűlési meghívó.

A kolozsvári szent-györgyhegyi téglagyár részv.-társaság

K o l o z s v á r t

1899 évi április hó 8-án délután 3 órakor

a mezőgazdasági bank és takarékpénztár részv. társaság helyiségében (Jókai-utca 8. szám, emelet)

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a telmentvény megadása felett határozathozatal.
4. Esetleges indítványok. (8. §.)

Figyelemztetés! Tisztelettel felkérjük a részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni s jogaikat érvényesíteni akarják az alapszabály 9. §-sa értelmében részvényeiket a közgyűlés megtartása előtt 9 nappal a Mezőgazdasági bank és takarékpénztár r. társ., vagy a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank r. társ. pénztáránál a hivatalos órák alatt letétbe helyezni szíveskedjenek.

A mérleg az érdekeltek által hivatali helyiségben megtekinthető.
264. 2—2. **Az igazgatóság.**

Sz. 698—99.

265. 1—3

Árlejtési hirdetés.

A „Károliana” orsz. kórház új épületeinek berendezéséhez szükségessé gondnoksági felszerelési cikkek szállítása végett 1899 év április hó 22-ik napjának déli 12 óráig terjedő határidővel zárt lepecsételt írásbeli ajánlatok beadása mellett a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumnak ideál márczius 9-én kelt 11.749. sz. rendelete alapján árlejtés hirdettetik.

Szükségleti kimutatás szerint szállítandók:

a) ágy- és fehérművek	61.557 frt 34 kr.
b) Zománczott edények stb.	4.405 frt 90 kr.
c) porcellán, üvegtermékek stb.	1.080 frt 35 kr.
d) evőeszközök stb.	945 frt 30 kr.
e) seprők, kefék stb.	1.112 frt 20 kr.
f) vegyes tárgyak	3.215 frt 40 kr.
Összesen	72.316 frt 46 kr.

Felhívtnak vállalkozni óhajtók, hogy sajátkezűleg irt s aláírt szabályszerűen bélyegzett kizárólag magyar nyelven szerkesztett, zárt lepecsételt írásbeli ajánlataikat fennírt határidőig a „Károliana” orsz. kórház igazgatóságához annyival is inkább adják be, mert az ezen határidőn kívül érkező ajánlatok nem fogadtatnak el — s a nem szabályszerűen felszerelt s szerkesztett ajánlatok a tárgyalás alkalmával tekintetbe vétetni nem fognak.

Az ajánlatokhoz 5% bányapénz készpénzben vagy óvadékpénzben (névértékben számítva) esatolandó, megjegyztetvén, hogy azon vállalkozó, kinek ajánlata el lesz fogadva, a szerződés aláírásakor a bányapénzt tíz százalékra kiegészíteni tartozik.

Az árlejtési feltételek, minták, a kórház igazgatóságánál megtekinthetők, a feltételek lemasolhatók, a szükségleti kimutatás pedig ugyanott vállalkozni szándékozóknak kiadatik.

Kolozsvárt, 1899 mártius 18-án.

„Károliana” orsz. kórház igazgatója:

Dr. Engel Gábor.

Sz. 515—1899.

240. 2—3.

Árlejtési hirdetmény.

A Borgó-Prundor ujonnan létesítendő községi nagy vendéglő építésére felsőbb engedélyt nyervén az építés eszközölésére és annak árlejtés útján való kiadására pályázatot hirdetünk.

Az árlejtés folyó év **április hó 9-ik napján d. e. 10 órakor** fog megtartatni Borgó-Prundon a községi irodában.

Kikiáltási ár: 21 064 frt 43 kr., mely összegnek 5% készpénzben, avagy óvadékpénzben elismert értékpapirokban az árlejtési eljárás megkezdése előtt leteendő, mely 5%-os óvadék 14 nap mulva 10%-ra kiegészítendő.

Szabályszerű zárt ajánlatok elfogadtatnak.

Részletesebb árlejtési feltételek a jaádi j. főszolgabírói hivatalában; ezenkívül a terv és költségvetés Borgó-Prund község előljárásiágánál megtekinthetők.

Borgó-Prund 1899 évi márczius 11-én.

Várna Viktor
közigyűz.

Vlád Teofil
közs. bír.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, — hogy a kolozsvári kir. tőrvényszék 1899 évi 172. számú végzése folytán Somedy István ügyvéd által képviselt Demeter József f. f. p. részére Váady József és n. je. Fiala Róza alpercek ellen 533 frt követelés s jár. erejéig elrendelt s az ugyanazon bíróságnak 11840—1898 sz. végzése alapján biztosítási végrehajtás folytán alperestől m. é. decz. 31. k. foglalt és 2050 frt 47 kr-ra bcsútt ingó-ágokra a h. városi kir. bíróság VI. 1635.—98. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek kölmonostor utca 97. sz. alatt leendő megtartása határidőül 1899. márcz. hó 24. napján d. e. 10 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok, kocsi, ló, lovaszerny, kávéház berendezési kellékek és külföldi szesz italok a legfőbbt ígérőknek készpénzítés mellett, szükség esetén br. áron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, e-sőbbeségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alóírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, — mert különben csak a vételár fölsőlegérs fognak utaltatni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő napól számítottatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi márcz. hó 2. napján.

Ligeti József
kir. bírósági végrehajtó.

Magyar tenyészvikák

kiválóan fejlettek és edzetek.

Továbbá:

Piros, korán érő tavasz buza
Legkorábbi, bőtermő duppani zab
Törpe, fehér bokorbab, riasz len
Prairie királyné óriás tengeri
Legkorábbi székely tengeri
Alcsúthi piros korai tengeri.

162. 9—*

Öven kilós zsákokban nagy mennyiségben is tapaktó:

Gróf Teleki Arvéd ur

drassói uradalmában u. p.: Koneza.

ELADÓ TELEKI

Nagy-utca 55. szám alatt szabadkézből eladó!

Értekezhetni ugyanott.

212. 4—5.

Felvilágosítás!

Mely szerint bátrak vagyunk figyelmeztetni egy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy a helybeli **Dustless Floor Dressing Co.** kijelentése **valótlan**; mert nem áll, hogy az általa forgalomba hozott készítmény a valódi **DUSTLESS OLAJ.**

Ugyancsak a cégnek társtulajdonosa Wellisch A. ki 1897. tavaszig nálunk könyvvezető volt alapította azt a céget s most hasonló hangzásu nevű utánzattal a közönséget megtévesztetni igyekezik.

A fentemlített cégnek helybeli képviselője **Dietrichstein J.** ur az utóbbi időben kibocsátott **óvásait és nyilatkozatait** úgy a saját mint a közönség kárára bizonyára csak jóh személeg tette, a nyilvánosság útján tudatjuk tehát vele, hogy megtévesztették őtet.

Mint a valódi **Dustless készítmény** tulajdonosai **Észak-Amerikában egyedül mi vagyunk** bejegyezve **Washingtonban** (Trade Mark 26431. szám alatt) s vezérelőnk Európában a keresz. és váltó törvényszékeleg bejegyzett cég:

DUSTLESS OIL & PAINT Co.

Hartmann G. és Társa

Dustless Oil & Co.

New-York 17. Clinton Place.

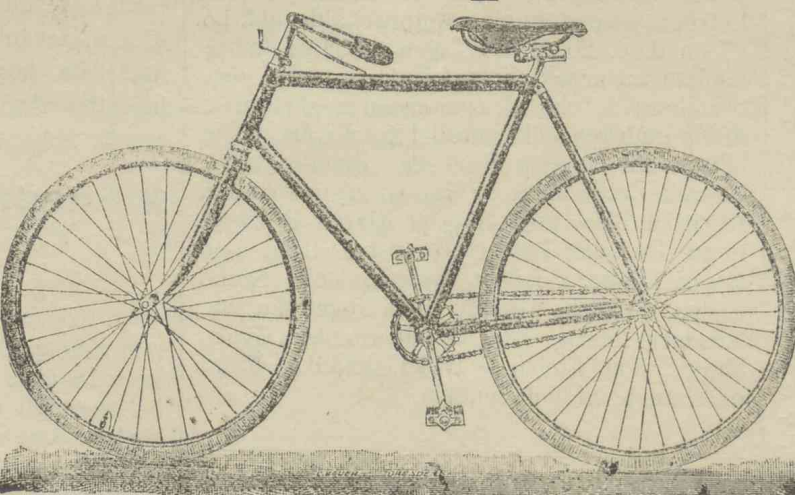
A Dietrichstein J. ur által közölt referenciák magvalósítására csak azt jegyezzük meg, hogy a legtöbb budapesti cégnél lényeges részben **mi végeztük az impregnálást az óvéket felsurolva és szerencsénknek tartanók**, ha a t. érdeklődők a **budapesti magy. kir. főpostahivatalnál**, egy a fentemlített cég, mint az általunk végzett munka f. l. l. tudakozódhatnak. Helyben végzett munkáinkról szíves felvilágosítást adhatnak **Püspöky Miklós, Hunwald Lipót, Burger Frigyes, Somogyi D. Ernő** s. b. urak, kiknél már hetek óta használatban van **Dustlessunk**.
Helybeli képviselőnk **ULLMANN F. Jókai-utca 3. (Róday-ház.)**

268. 1—2

Telefon 412.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

T-lefon 412.

A nagybecsű vendémet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáron levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Áruimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót a legkényesebb igényeknek megfelelően (mailirozva, nickelirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálom.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

215. 7—80.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt vashidnál

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.